

Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova

Direcția Generală pentru Statistică a municipiului Chișinău

*Dezvoltarea social-economică
a municipiului Chișinău
în ianuarie-septembrie 2009*

Chișinău, 2009

Cuprins

Informație succintă privind dezvoltarea social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-septembrie 2009.....	4
Industrie.....	7
Agricultură.....	12
Investiții în capital fix.....	14
Transporturi și comunicații.....	17
Turism.....	20
Comerțul cu amănuntul și serviciile cu plată prestate populației	23
Asigurări.....	26
Remunerarea muncii.....	28
Forța de muncă și șomajul.....	31
Situația demografică.....	33
Infrațiuni.....	34
Precizări metodologice.....	36

Informație succintă privind dezvoltarea social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-septembrie 2009

Principalii indicatori privind activitățile economiei municipiului Chișinău se prezintă astfel (conform datelor statistice preliminare):

Volumul producției industriale pentru ianuarie-septembrie 2009 a însumat 7073,3 mil. lei în prețuri curente. Întreprinderile industriale cuprinse în cercetare statistică lunară au marcat o diminuare de 23,2% a volumului producției industriale.

Activitatea de producere a întreprinderilor cuprinse în cercetare statistică lunară, evaluată în prețurile medii ale anului precedent, a fost determinată preponderent de activitatea întreprinderilor din industria prelucrătoare, cărora le-au revenit 75,4% din volumul total de producție.

Producția agricolă obținută în gospodăriile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafață mai mare de 10 ha a însumat în prețuri curente 48,0 mil. lei, micșorându-se cu 2,8 la sută (în prețuri comparabile) față de aceeași perioadă a anului precedent.

Investițiile din contul tuturor surselor de finanțare realizate în perioada de raport au însumat 2883,7 mil. lei, micșorându-se cu 43,6% față de ianuarie-septembrie 2008. Lucrările de construcții-montaj au constituit 1740,7 mil. lei, cu 37,8 la sută mai puțin decât în perioada similară din anul precedent. Sursa principală de finanțare a investițiilor (55,0% din total) a fost mijloacele proprii ale agenților economici autohtoni. Darea în folosință a caselor de locuit s-a micșorat cu 24,0%.

Mijloacele fixe puse în funcțiune în ianuarie-septembrie 2009 au fost estimate la 2944,3 mil. lei.

Volumul lucrărilor în antrepriză executate cu puteri proprii de către organizațiile în antrepriză, a însumat 1682,4 mil. lei, micșorându-se cu 39,7 la sută față de perioada corespunzătoare din anul precedent.

Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport în ianuarie-septembrie 2009 a însumat 721,4 mil. tone-km, cu 22,2% mai mic decât cel înregistrat în aceeași perioadă a anului precedent.

Volumul mărfurilor transportate cu transportul auto de către întreprinderile de transport a constituit 1298,9 mii tone, micșorându-se cu 47,4 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2008.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuzele și microbuzele de folosință generală a fost de 49,3 mil., micșorându-se cu 1,1 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut. Cu **troleibuzele**, care circulă în municipiu au fost transportați 127,5 mil. pasageri, din ei cu plată – 79,8 mil. (62,6% din total). În ianuarie-septembrie 2009 de serviciile **transportului aerian** s-au folosit 359,2 mii pasageri, numărul lor micșorându-se cu 4,1 la sută comparativ cu perioada similară din anul precedent.

Vânzările de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale au totalizat 7987,7 mil. lei, diminuând cu 5,0 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2008.

Serviciile cu plată prestate populației prin unitățile oficial înregistrate în perioada de raport au însumat 4462,3 mil. lei, înregistrând o micșorare de 13,8 la sută față de ianuarie-septembrie 2008.

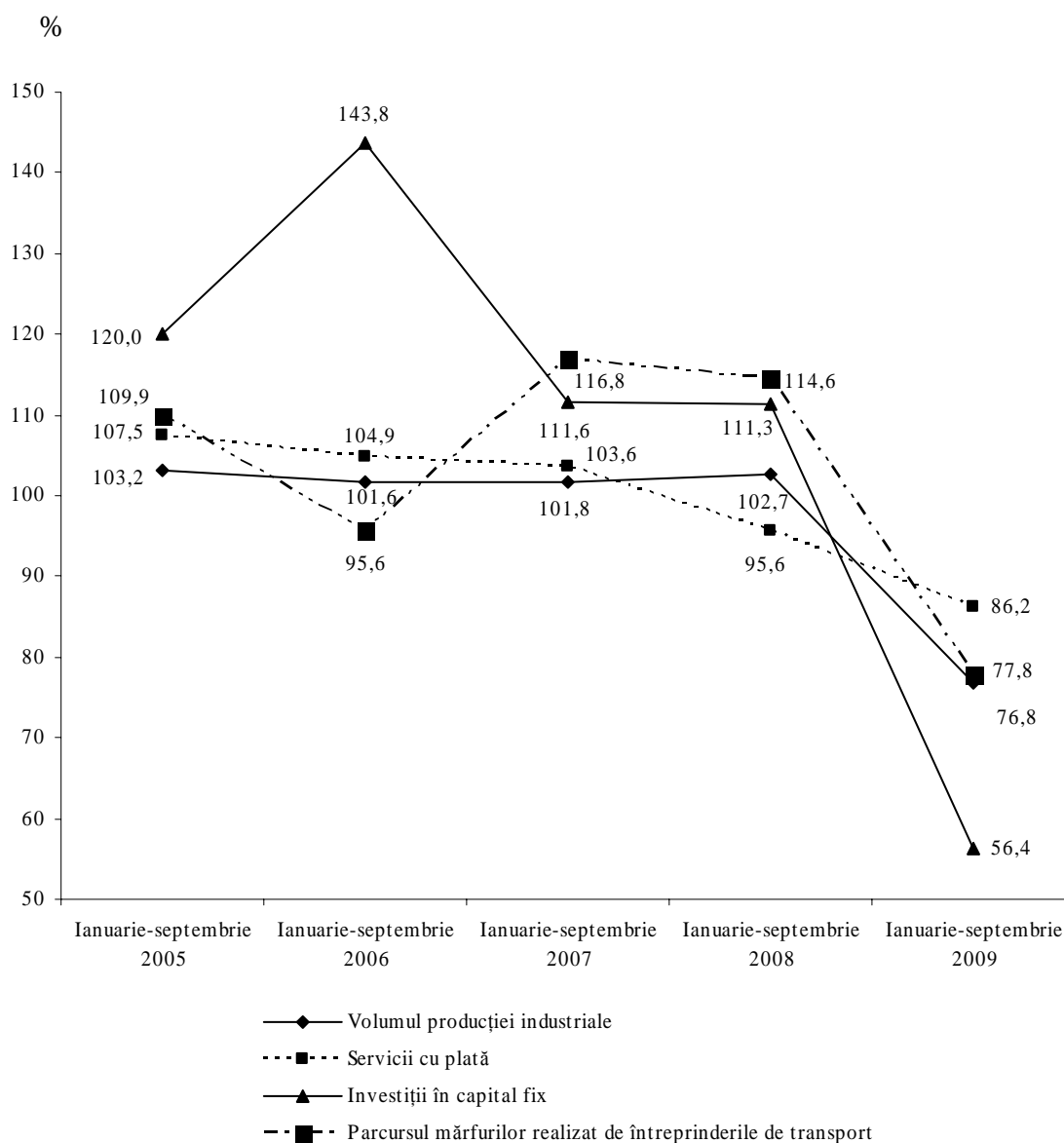
Salariul mediu lunar al unui lucrător din economia municipiului Chișinău în ianuarie-septembrie 2009 a fost de 3448,0 lei, sporind față de aceeași perioadă a anului precedent cu 8,3%, și depășind media pe țară cu 27,6%. Salariul mediu pe luna septembrie 2009 a fost de 3432,4 lei.

Suma datorată pentru retribuirea muncii la 01.10.2009 de către agenții economici a fost de 40,9 mil. lei.

Numărul șomerilor oficial înregistrați, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (inclusiv cei aflați la evidență la 01.01.2009), a constituit 10876 persoane, majorându-se cu 75,1% comparativ cu ianuarie-septembrie 2008. Numărul șomerilor aflați la evidență la finele lunii septembrie a fost de 4673 persoane.

Situația demografică în ianuarie-septembrie 2009 a fost determinată de creșterea nivelului natalității, nupțialității, și mortalității generale respectiv cu 25,9%, 1,2% și 0,6%; de micșorare a și divorțialității cu 0,8 la sută. În municipiu la fiecare 100 căsătorii au revenit 43,3 divorțuri.

Evoluția principalilor indicatori ai producției mărfurilor și serviciilor

**Principalii indicatori ai dezvoltării social-economice
a municipiului Chişinău în ianuarie-septembrie 2009 ¹**

	Valoarea în preţuri curente	În % faţă de ianuarie- septembrie 2008	Luna septembrie 2009 în % faţă de:	
			august 2009	septembrie 2008
Volumul producţiei industriale, mil. lei	7073,3	76,8	113,2	81,3
Producţia agricolă, mil. lei	48,0	97,2	x	x
Investiţii în capital fix din contul tuturor surselor de finanţare, mil. lei	2883,7	56,4	x	x
inclusiv lucrări de construcţii-montaj	1740,7	62,2	x	x
Darea în folosinţă a caselor de locuit (suprafaţa totală) din contul tuturor surselor de finanţare, mii m.p.	222,9	76,0	x	x
Mijloacele fixe puse în funcţiune, mil. lei	2944,3	x	x	x
Volumul lucrărilor în antrepriză, mil. lei	1682,4	60,3	x	x
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport ², mil. tone-km	721,4	77,8	120,6	88,5
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport ²:				
- auto ² , mii tone	1298,9	52,6	134,0	71,5
- aerian, tone	582,0	95,2	x	x
Pasageri transportaţi, mii pasageri:				
- cu autobuze şi microbuze	49285,2	98,9	102,3	99,0
- cu troleibuze	127507,3	94,1	x	x
- cu transportul aerian	359,2	95,9	x	x
Vînzări de mărfuri cu amănuntul prin unităţile comerciale, mil. lei	7987,7	95,0	x	95,4
Stocuri de mărfuri la unităţile de comerţ (la 1 octombrie 2009), mil. lei	3083,6	110,6	x	x
Servicii cu plată prestate populaţiei prin unităţile oficial înregistrate, mil. lei	4462,3	86,2	x	93,2
Salariul mediu lunar al unui salariat, lei	3448,0	108,3	x	x
Salariul real al unui salariat, %	x	108,1	x	x
Numărul şomerilor oficial înregistraţi (la 31.09.2009), persoane	4673	de 2,1 ori	x	x
Născuţi-vii, persoane	7247	125,9	x	x
Decedaţi, persoane	4713	100,6	x	x
Numărul căsătoriilor	5129	101,2	x	x
Numărul divorţurilor	2222	99,2	x	x

¹ Ritmurile de creştere (scădere) ale indicatorilor valorici sunt calculate în preţuri comparabile, pentru producţia industrială – în preţurile medii ale anului precedent

² Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată şi dispun de 10 şi mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

Industrie

În ianuarie-septembrie 2009 întreprinderile industriale de toate formele de proprietate au fabricat producție în valoare de 7938,2 mil. lei în prețuri curente, constituind 57,4% din totalul pe țară. Indicele volumului producției industriale în raport cu ianuarie-septembrie 2008 a constituit (în prețuri comparabile) 76,8%.

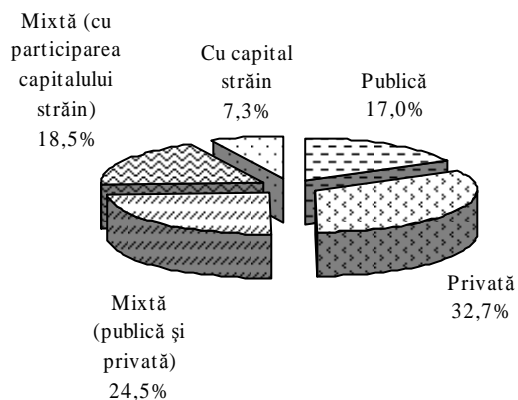
Pe parcursul perioadei de analiză valoarea producției întreprinderilor industriale cuprinse în cercetare statistică lunară a evoluat în felul următor:

	2008			2009		
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de:		în prețuri curente, mil. lei	în % față de:	
		perioada precedentă	perioada corespun- zătoare a anului precedent		perioada precedentă	perioada corespun- zătoare a anului precedent
Ianuarie	926,6	x	107,6	766,1	x	73,7
Februarie	1019,1	107,2	109,5	831,6	107,7	75,3
Martie	1079,9	103,8	101,7	893,8	106,7	76,9
Ianuarie-martie	3025,6	x	106,0	2491,5	x	75,2
Aprilie	943,8	86,6	110,2	723,9	79,4	70,1
Mai	870,1	94,7	95,2	703,5	103,0	74,5
Iunie	893,4	104,2	93,7	780,7	111,3	82,3
Ianuarie-iunie	5732,9	x	102,8	4699,6	x	75,4
Iulie	914,7	103,8	106,2	736,4	95,8	77,2
August	922,6	95,0	97,2	763,8	101,8	80,8
Septembrie	1070,1	110,0	105,7	873,5	113,2	81,3
Ianuarie-septembrie	2907,4	x	102,7	7073,3	x	76,8

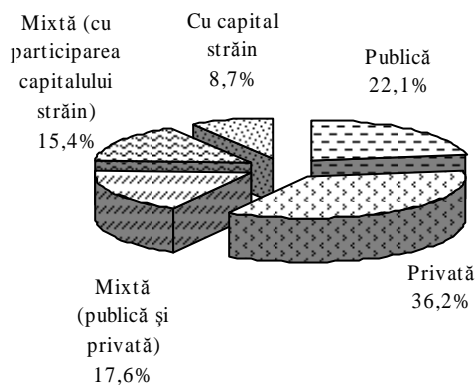
În ianuarie-septembrie 2009, din volumul total de producție, întreprinderilor cu capital privat le-au revenit 36,2%, cu capital public – 22,1%, cu capital mixt (public și privat) – 17,6%, întreprinderilor mixte – 15,4%, celor cu capital străin – 8,7%.

Structura producției industriale pe forme de proprietate

Ianuarie-septembrie 2008

Ianuarie-septembrie 2009

Volumul și indicii producției industriale după forme de proprietate

	Ianuarie-septembrie 2008		Ianuarie-septembrie 2009	
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie- septembrie 2007	în prețuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie- septembrie 2008
Total	8640,3	102,7	7073,3	76,8
din care pe forme de proprietate:				
publică	1464,6	102,1	1561,2	88,5
privată	2829,4	106,0	2563,6	80,8
mixtă (publică și privată), fără participare străină	2116,4	104,9	1241,9	61,1
a întreprinderilor mixte cu participarea capitalului străin	1600,5	95,4	1088,9	73,4
străină	629,4	103,1	617,7	90,5

Producția industrială după tipuri de activități pe cercul de întreprinderi cuprinse în cercetare statistică lunară se prezintă prin următoarele date:

	Septembrie 2009		Ianuarie-septembrie 2009	
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de septembrie 2008	în prețuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie- septembrie 2008
Industrie – total	873,5	81,3	7073,3	76,8
Industrie extractivă	8,0	95,0	58,7	90,7
Industrie prelucrătoare	759,2	79,8	5330,8	73,1
din care:				
Industria alimentară și a băuturilor	343,4	99,3	2332,5	83,5
producția, prelucrarea și conservarea cărnii				
și a produselor din carne	61,0	93,7	460,7	86,7
prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor	3,6	37,1	26,3	72,3
fabricarea produselor lactate	26,2	86,8	237,9	97,9
fabricarea produselor de morărit	3,4	131,2	14,0	34,1
fabricarea pâinii și a produselor de patiserie				
proaspete	47,0	89,7	395,1	92,0
fabricarea de cacao, ciocolată și produselor				
zaharoase de cofetărie	41,5	104,1	256,7	92,6
fabricarea băuturilor alcoolice distilate	29,6	129,8	109,7	56,4
fabricarea vinului	70,5	122,0	354,5	75,7
fabricarea berii	52,7	95,4	412,1	89,7
fabricarea apei minerale și a băuturilor răcoritoare	0,3	19,6	7,7	65,9
Fabricarea produselor de tutun	41,3	105,1	250,3	105,3
Fabricarea produselor textile	8,1	83,8	65,7	80,8
din ele, covoare și preșuri (mochete)	3,3	53,4	33,7	58,6
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte;				
prepararea și vopsirea blănurilor	23,6	120,9	195,2	100,9
Tăbăcirea și prepararea pieilor	1,6	115,4	5,6	21,2
Fabricarea de articole de voiaj				
și de marochinărie	3,5	71,6	27,1	63,9
Fabricarea încălțăminte	13,9	50,7	86,8	47,1
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor				
din lemn	2,4	65,0	12,2	64,8
Fabricarea hîrtiei și cartonului	26,3	104,9	177,1	61,5
Edituri, poligrafie și reproducerea				
materialelor informative	18,2	73,2	155,4	77,7

	Septembrie 2009		Ianuarie-septembrie 2009	
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de septembrie 2008	în prețuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie- septembrie 2008
Industria chimică	36,0	115,5	234,9	97,0
din care:				
fabricarea lacurilor și vopselelor	24,3	102,6	158,9	99,1
fabricarea de medicamente și produse farmaceutice	4,3	de 2,4 ori	38,4	73,4
fabricarea parfumurilor și a produselor cosmetice	1,3	97,9	9,1	68,7
Producția de articole din cauciuc și din material plastic	44,5	34,5	369,0	65,0
Producția altor produse din minerale nemetalifere din ele:	77,6	81,0	627,6	75,7
fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă	44,2	100,7	368,0	92,3
fabricarea cărămizilor și a țiglelor din lut ars	8,5	67,3	76,0	78,3
fabricarea elementelor din beton, ipsos și ciment	23,6	65,5	164,8	55,5
tăierea, fasonarea și finisarea pietrei	1,3	71,6	18,8	73,6
Industria metalurgică	13,4	72,4	84,0	80,8
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje	17,8	43,8	168,9	72,0
Fabricarea de mașini și echipamente din care:	15,1	70,5	102,6	48,7
fabricarea de pompe, compresoare și sisteme hidraulice	2,4	40,9	21,8	34,4
fabricarea de mașini agricole	0,2	17,2	3,2	23,2
fabricarea mașinilor-unelte mecanice	2,8	119,1	10,3	31,7
fabricarea aparatelor de uz casnic	2,0	63,5	13,0	46,5
Producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și producția de ceasuri	11,4	35,9	86,3	42,5
Producția de mobilier	31,4	88,3	189,4	73,7
Fabricarea bijuteriilor	0,5	42,4	2,9	40,2
Energie electrică și termică, gaze și apă	106,3	95,3	1683,7	94,9
Producția și distribuția energiei electrice	103,5	94,8	1485,2	94,8
Aprovizionarea cu aburi și apă caldă	2,9	108,4	198,5	95,7

Situația din sectorul industrial al economiei este determinată preponderent de activitatea întreprinderilor din industria prelucrătoare, cărora în ianuarie-septembrie 2009 le-au revenit 75,4% din volumul total de producție obținut la întreprinderile cu activități industriale principale cuprinse în cercetarea statistică lunară.

Au fost înregistrate diminuări ale volumelor la fabricarea încălțămintei (52,9%), fabricarea băuturilor alcoolice distilate (43,6%), fabricarea de medicamente și a produselor farmaceutice (26,6%). La unele produse s-au înregistrat majorări: la fabricarea macaroanelor, tăiețelilor și produselor făinoase analoage (20,1%), la fabricarea produselor de tutun (5,3%).

În domeniul energetic volumul serviciilor industriale s-a micșorat cu 5,2% față de ianuarie-septembrie 2008.

În industria extractivă volumul de producere s-a micșorat cu 9,3% în raport cu perioada similară a anului precedent.

Producția principalelor produse industriale, exprimată în unități naturale, se prezintă în următorul tabel:

	Unitatea de măsură	Septembrie 2009		Ianuarie-septembrie 2009	
		cantitatea	în % față de septembrie 2008	cantitatea	în % față de ianuarie-septembrie 2008
Industria extractivă					
pietre calcaroase pentru cioplit sau pentru construcții, alabastru	mii m ³	8,0	92,0	62,5	75,6
alte pietre pentru cioplit sau pentru construcție	mii m ³	9,6	121,5	82,9	124,8
pietriș, prundiș, bolovani și silex	-/-	22,6	93,8	148,8	109,2
Industria alimentară și a băuturilor					
carne, inclusiv subproduse de cat. I	tone	86,5	99,3	460,7	113,5
mezeluri	-/-	722,1	81,8	5692,1	74,1
conserve din carne	-/-	82,6	88,7	685,5	88,7
fructe prelucrate și conservate	-/-	1,1	0,7	145,1	22,0
lapte și frișcă cu grăsimi până la 6%	-/-	1115,4	95,3	10325,4	101,3
lapte prins, cremă de lapte prins, iaurt, chefir, smântână, lapte acru, lapte acidulat și lapte covăsit	tone	470,5	94,5	4506,8	98,9
înghețată	-/-	101,0	66,4	999,1	65,8
pâine proaspătă fără adaos de miere, ouă, cașcaval, fructe	-/-	5524,7	94,4	48437,1	96,0
produse de cofetărie făinoase	-/-	1061,4	91,6	7890,8	86,7
produse de cofetărie zaharoase	-/-	1190,7	105,7	7638,5	90,3
paste făinoase	-/-	410,5	76,0	3035,3	93,3
divin	mii dal.	40,6	de 2,6 ori	94,6	57,4
vin spumant (șampanie)	-/-	98,7	146,7	254,8	82,3
vinuri naturale de struguri	-/-	243,6	87,7	1611,4	70,4
ape minerale și gazoase	-/-	64,8	39,6	797,8	67,0
Fabricarea produselor de tutun					
tutun fermentant	tone	25,0	-	301,0	89,6
Fabricarea produselor textile					
articole tricotate	mii buc.	688,7	163,2	5077,4	128,4
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte					
articole de îmbrăcăminte pentru lucru	mii buc.	72,0	80,2	549,7	59,6
sacouri, jachete și blazere	-/-	8,0	52,0	132,9	83,8
fuste și fuste-pantaloni pentru femei sau fete	-/-	8,3	154,1	56,5	88,7
tricouri și maiouri de corp din materiale tricotate	-/-	33,7	82,7	547,6	116,2
Fabricarea încălțămintei					
încălțămintă	mii per.	135,3	47,3	1356,3	53,6
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn					
cherestea	m ³	154,0	23,7	313,0	9,8
ferestre, uși-ferestre, ramele și pervazurile lor din lemn	m ²	-	-	280,0	28,4
Fabricarea hârtiei și cartonului					
cutii și lăzi din hârtie sau cartoane ondulate	mil. m ²	2,6	82,5	18,4	84,9

	Unitatea de măsură	Septembrie 2009		Ianuarie-septembrie 2009	
		cantitatea	în % față de septembrie 2008	cantitatea	în % față de ianuarie-septembrie 2008
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative					
editarea de cărți, broșuri și imprimare similare	mii buc.	168,2	67,1	1404,6	98,6
editarea ziarelor și publicațiilor periodice care apar de cel puțin 4 ori pe săptămână	-/-	41,5	72,8	552,1	105,4
caiete	-/-	123,3	10,7	3539,6	36,8
Industria chimică					
dioxid de carbon	tone	127,0	43,4	1219,5	71,0
Producția de articole din cauciuc și din material plastic					
tuburi și țevi din material plastic	tone	118,3	133,7	817,7	105,9
cutii, lăzi, stelaje și articole similare din material plastic	-/-	11,5	42,9	377,7	117,6
Producția altor produse din minerale nemetalifere					
oglinzi din sticlă	mii m ²	0,6	77,6	4,0	61,8
sticle și flacoane din sticlă	mil. buc.	13,4	98,3	120,6	89,0
cărămizi din ceramică pentru construcții	mil. cărămizi conv.	3,1	89,6	21,0	73,7
amestecuri uscate de ghips	mii tone	2,3	107,6	14,0	98,6
elemente prefabricate pentru clădiri sau construcții civile din ciment, beton sau piatră artificială	mii m ³	5,0	87,2	26,4	59,6
Industria metalurgică					
piese turnate din fontă cenușie	tone	43,9	42,2	306,2	40,9
Producția și distribuția de energie electrică și termică					
energie electrică	mil. kwh	38,1	100,9	596,5	96,8
energie termică	mii Gcal	33,0	86,7	1153,2	90,3

Agricultură

Producția agricolă în ianuarie-septembrie 2009 s-a cifrat la 48,0 mil. lei în prețuri curente, micșorându-se cu 2,8% (în prețuri comparabile ale anului 2005) față de perioada similară din anul precedent.

Producția vegetală. Rosta medie la hectar a principalelor culturi agricole în întreprinderile agricole (inclusiv gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste), conform stării la 1 octombrie 2009, se caracterizează prin următoarele date:

	Rosta medie la hectar, chintale	
	2009	în % față de 2008
Cereale și leguminoase boabe (cu excepția porumbului)	20,2	68,0
Porumb pentru siloz și masă verde	73,6	86,3
Legume	26,7	69,4
Fructe	15,9	58,9
Struguri	49,8	116,4
Cartofi	16,5	de 6,6 ori

Producția animală. În ianuarie-septembrie 2009, în sectorul zootehnic al municipiului (fără gospodăriile auxiliare ale populației), în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, s-a majorat producția (creșterea în masă vie) a vitelor și păsărilor cu 8,9%, iar producția de lapte s-a majorat cu 70,9%, producția de ouă însă s-a micșorat cu 45,9%.

În ianuarie-septembrie 2009 s-a înregistrat majorarea sporului zilnic în greutate la creșterea și îngrășarea bovinelor cu 33,3%, iar cel al porcinelor s-a micșorat cu 39,7%. Productivitatea medie de lapte la o vacă s-a majorat cu 35,8% față de perioada similară a anului precedent.

Efectivul de animale în întreprinderile agricole și gospodăriile populației și țărănești (de fermier) se caracterizează prin următoarele date:

	La 1 octombrie 2009		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 octombrie 2008	
Bovine - total	2460	102,2	100,0
din care:			
în întreprinderile agricole	64	39,8	2,6
în gospodăriile populației ¹ și țărănești (de fermier)	2396	106,7	97,4
din ele vaci - total	1711	97,3	100,0
în întreprinderile agricole	22	34,9	1,3
în gospodăriile populației ¹ și țărănești (de fermier)	1689	99,6	98,7
Porcine - total	4991	96,4	100,0
din care:			
în întreprinderile agricole	340	71,4	6,8
în gospodăriile populației ¹ și țărănești (de fermier)	4651	98,9	93,2
Ovine și caprine - total	6240	97,4	100,0
din care:			
în întreprinderile agricole	502	93,0	8,0
în gospodăriile populației ¹ și țărănești (de fermier)	5738	97,8	92,0

¹ La 1 septembrie 2009

	La 1 octombrie 2009		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 octombrie 2008	
Cabaline - total	189	98,4	100,0
din care:			
în întreprinderile agricole	2	20,0	1,1
în gospodăriile populației ¹ și țărănești (de fermier)	187	102,7	98,9
Păsări - total	433019	162,8	100,0
din care:			
în întreprinderile agricole	215507	de 2,9 ori	49,8
în gospodăriile populației ¹ și țărănești (de fermier)	217512	112,8	50,2

¹ La 1 septembrie 2009

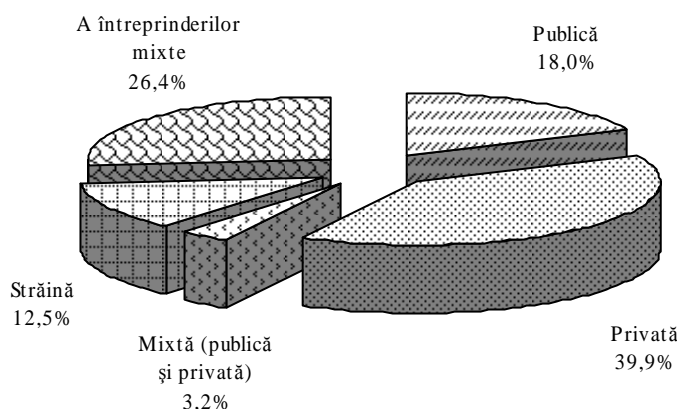
Investiții în capital fix

În ianuarie-septembrie 2009 pentru desfășurarea activității investiționale a economiei municipiului, din contul tuturor surselor de finanțare, au fost utilizate 2883,7 mil. lei (în prețuri curente), diminuând cu 43,6% față de realizările perioadei similare ale anului precedent.

Evoluția indicilor activității investiționale

	Ianuarie-septembrie 2009 în % față de ianuarie-septembrie 2008					
	Total	din care pe forme de proprietate:				
		publică	privată	mixtă (publică și privată)	străină	a întreprinderilor mixte
Investiții în capital fix	56,4	72,8	55,7	74,0	32,3	69,8
Suprafața totală a locuințelor dată în folosință	76,0	-	89,0	-	-	43,1

Structura investițiilor în capital fix pe forme de proprietate în ianuarie-septembrie 2009 se caracterizează în felul următor:

Pentru realizarea procesului investițional au fost însușite preponderent mijloacele proprii ale agenților economici autohtoni, ponderea cărora a constituit 55,0% din volumul total al mijloacelor utilizate. Cota-parte a investițiilor străine în volumul total al mijloacelor însușite a constituit 24,1%. Volumul investițiilor realizate, asigurate din contul mijloacelor bugetare a constituit 6,2%, mijloacele populației – 5,7%.

Investiții în capital fix pe surse de finanțare, în ianuarie-septembrie 2009

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-septembrie 2008	total
Investiții în capital fix - total	2883,7	56,4	100,0
din care finanțate din contul:			
mijloacelor bugetare din care:	179,2	134,6	6,2
bugetul de stat	157,4	152,6	5,4
bugetul local	21,8	72,8	0,8
mijloacelor proprii ale agenților economici:	2282,1	53,3	79,1
autohtoni	1586,5	52,9	55,0
străini	695,6	55,7	24,1
mijloacele populației	163,4	de 2,7 ori	5,7
creditelor și împrumuturilor	233,7	36,8	8,1
altor surse	25,3	55,6	0,9

Ponderea investițiilor în capital fix realizate în municipiul Chișinău a constituit 51,9% din totalul investițiilor realizate pe țară.

Pentru construcția locuințelor și altor obiecte de menire social-culturală în ianuarie-septembrie 2009 au fost însușite 1612,0 mil. lei mijloace investiționale (55,9% din volumul total al mijloacelor însușite).

În construcția de locuințe cu ritmuri mai sporite s-a realizat construcția locuințelor individuale. Din 222,9 mii m² de suprafață totală a locuințelor date în folosință în ianuarie-septembrie 2009 – 46,4% a revenit beneficiarilor individuali.

Darea în folosință a locuințelor pe forme de proprietate în ianuarie-septembrie 2009 se caracterizează astfel:

	Numărul apartamentelor, unități	Suprafața totală a apartamentelor date în folosință		
		mii m ²	în % față de:	
			ianuarie-septembrie 2008	total
Total	1964	222,9	76,0	100,0
din care, pe forme de proprietate:				
publică	-	-	-	-
privată	1926	219,9	89,0	98,7
din acești beneficiari individuali	588	103,4	75,5	46,4
a întreprinderilor mixte	38	3,0	43,1	1,3
a întreprinderilor străine	-	-	-	-

Din suprafața totală a locuințelor date în folosință în țară, 71,0% au fost construite în municipiul Chișinău.

Pentru efectuarea lucrărilor de construcții-montaj au fost valorificate investiții în sumă de 1740,7 mil. lei (60,4% din total) și cu 37,8% mai puțin decât în perioada similară din anul precedent. Pentru procurarea mașinilor, utilajului, au fost valorificate investiții în mărime de 905,9 mil. lei, pentru procurarea mijloacelor de transport – 124,7 mil. lei.

Au fost puse în funcțiune mijloace fixe în valoare de 2944,3 mil. lei, din care de către agenții economici cu proprietate privată – 1454,8 mil. lei, străină și a întreprinderilor mixte – 939,4 mil. lei, publică – 438,5 mil. lei, mixtă (publică și privată), fără participare străină – 111,7 mil. lei.

Dezvoltarea infrastructurii municipale în perioada de raport a fost remediată printr-un șir de obiecte sociale date în folosință: magazine cu suprafața comercială de 9243,4 m²; drumuri cu lungimea de 0,8 km; întreprinderi de alimentare publică – 80 locuri; linii pentru circulația troleibuzelor – 15,9 km; hoteluri – 40 locuri.

Activitatea în antrepriză. În ianuarie-septembrie 2009 au declarat activitatea în antrepriză 481 întreprinderi și organizații, care au efectuat lucrări de construcții-montaj în valoare de 1682,4 mil. lei (în prețuri curente) sau cu 39,7% mai puțin față de aceeași perioadă a anului trecut.

Ponderea lucrărilor executate de organizațiile în antrepriză din municipiul Chișinău a constituit 72,3% din volumul total pe țară.

Evoluția și structura lucrărilor în antrepriză pe forme de proprietate ale organizațiilor-executante în ianuarie-septembrie 2009 se prezintă astfel:

	Numărul organizațiilor în antrepriză, unități	Realizări, mil. lei	În % față de:		Volumul lucrărilor executate în medie pe o organizație, mil. lei
			ianuarie-septembrie 2008	total	
Total	481	1682,4	60,3	100,0	3,5
din care pe forme de proprietate:					
publică	6	78,5	75,8	4,7	13,1
privată	455	1508,5	64,5	89,7	3,3
mixtă (publică și privată), fără participare străină	6	33,0	44,7	2,0	5,5
a întreprinderilor mixte	9	45,8	86,5	2,6	5,1
a întreprinderilor străine	5	16,6	7,5	1,0	3,3

Deși cota-parte a organizațiilor cu forma de proprietate privată e preponderentă, realizările în medie pe o organizație sunt mici – 3,3 mil. lei, prioritatea aparținând întreprinderilor publice cu media de 13,1 mil. lei și întreprinderilor mixte cu media de 5,1 mil. lei pe o organizație (prețuri curente).

Datele privind structura lucrărilor în antrepriză executate în ianuarie-septembrie 2009 se prezintă după cum urmează:

	Realizat, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-septembrie 2008	total
Volumul lucrărilor în antrepriză executate - total	1682,4	60,3	100,0
din care:			
construcții noi, reconstrucții, extinderea întreprinderilor în funcțiune	1199,8	53,6	71,3
reparații capitale	328,0	77,9	19,5
reparații curente	137,0	106,1	8,1
alte lucrări în antrepriză	17,6	-	1,0

Organizațiile în antrepriză au efectuat lucrări investiționale în volum de 1199,8 mil. lei, reparații capitale – 328,0 mil. lei și reparații curente 137,0 mil. lei, ceea ce constituie respectiv 53,6%, 77,9% și 106,1% față de realizările perioadei similare a anului precedent.

Ponderea lucrărilor de reparații capitale și curente, executate de către organizațiile în antrepriză a constituit 27,6%, ponderea lucrărilor investiționale – 71,3% din volumul lucrărilor în antrepriză executate.

Transporturi și comunicații

Volumul de mărfuri transportate de către întreprinderile de transport auto în ianuarie-septembrie 2009 a constituit 1298,9 ¹ mii tone, înregistrând o descreștere de 47,4% comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Parcursul mărfurilor a constituit 721,4 mil. tone-km, înregistrând o micșorare de 22,2 la sută în comparație cu aceeași perioadă din anul trecut.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport auto din municipiul Chișinău constituie 57,9% din totalul pe țară, parcursul mărfurilor – 62,9%.

Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor al întreprinderilor de transport auto în ianuarie-septembrie 2009, pe sectoarele municipiului, se prezintă astfel:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de ianuarie-septembrie 2008	mii tone-km	în % față de ianuarie-septembrie 2008
Mun. Chișinău - total	1298,9 ¹	52,6	721355,7 ¹	77,8
din care:				
Botanica	340,4	72,5	227427,8	87,5
Buiucani	195,5	22,9	111591,1	66,9
Centru	295,6	69,1	124760,4	71,9
Ciocana	106,5	75,7	118129,2	93,1
Rîșcani	360,9	62,7	139447,2	69,7

¹ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

Ponderea maximă în volumul de mărfuri transportate revine agenților economici din sectorul Rîșcani (27,8%), cea minimă – sectorului Ciocana (8,2%). Ponderea maximă a parcursului mărfurilor revine sectorului Botanica (31,5%), cea minimă – sectorului Buiucani (15,5%).

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze de folosință generală în ianuarie-septembrie 2009 a constituit 49,3 mil. pasageri, comparativ cu ianuarie-septembrie 2008 s-a micșorat cu 1,1 la sută.

Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze de folosință generală a constituit 997,8 mil. pasageri-km.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze de folosință generală în municipiul Chișinău a constituit 63,3%, din totalul pe țară; parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze a constituit 57,5% din totalul pe țară.

Numărul pasagerilor transportați și parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze în ianuarie-septembrie 2009 se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-septembrie 2008	mii pasageri-km	în % față de ianuarie-septembrie 2008
Mun. Chișinău - total	49285,2	98,9	997779,5	90,9
din care:				
Botanica	17843,1	90,2	350802,0	82,0
Buiucani	5916,3	105,2	94152,4	93,4
Centru	11938,1	103,6	225559,0	98,7
Ciocana	1563,7	141,3	58791,7	84,8
Rîșcani	12024,0	102,0	268474,4	99,3

În numărul de pasageri transportați și a parcursului pasagerilor ponderi maxime dețin agenții economici din sectorul Botanica (respectiv 36,2% și 35,2%), ponderi minime revenind agenților economici din sectorul Ciocana (respectiv 3,2% și 5,9%).

Numărul mijloacelor de transport auto (proprie și închiriate) la întreprinderile de transport este prezentat în tabelul ce urmează:

	La 01.10.2008	La 01.10.2009	Ianuarie-septembrie 2009 în % față de ianuarie-septembrie 2008
Total, unități	5280	5172	98,0
din care:			
Autocamioane	2675	2468	92,3
Autobuze și microbuze de folosință generală - total	2605	2704	103,8
din ele în traficul:			
urban	1697	1738	102,4
rural	274	231	84,3

Numărul de autovehicule (proprie și închiriate) a întreprinderilor la 01.10.2009 s-a micșorat cu 108 unități sau cu 2,0 la sută față de 01.10.2008.

Parcursul cu plată al taximetrelor de la începutul anului a fost de 14123,4 mii autovehicule-km, micșorându-se cu 6,6 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2008.

Cu **troleibuze** au fost transportați 127,5 mil. pasageri. Ponderea pasagerilor transportați cu plată a constituit 62,6% din totalul pasagerilor (79,8 mil. pasageri). Încasările de la transportarea pasagerilor cu troleibuze au însumat 69,0 mil. lei (micșorându-se cu 14,1 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2008).

În ianuarie-septembrie 2009 cu transportul **aerian** au fost transportați 0,582 mii tone de mărfuri, înregistrând o descreștere de 4,8 la sută față de perioada respectivă a anului precedent, parcursul mărfurilor a constituit 756,9 mii tone-km, micșorându-se cu 13,7 la sută față de perioada similară din anul precedent.

Companiile aeriene au transportat 359,2 mii pasageri micșorându-se cu 4,1 la sută față de ianuarie-septembrie 2008. Parcursul pasagerilor cu transportul aerian a constituit 489,2 mil. pasageri-km, diminuând cu 3,5 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut.

	Ianuarie- septembrie 2008	Ianuarie- septembrie 2009	Ianuarie-septembrie 2009 în % față de ianuarie-septembrie 2008
Mărfuri transportate, mii tone	0,611	0,582	95,2
Parcursul mărfurilor, mii tone-km	877,3	756,9	86,3
Pasageri transportați, mii pasageri	374,5	359,2	95,9
Parcursul pasagerilor, mii pasageri-km	506648,0	489152,4	96,5

Numărul pasagerilor transportați și parcursul pasagerilor cu transportul public în ianuarie-septembrie 2009 se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-septembrie 2008	mii pasageri- km	în % față de ianuarie-septembrie 2008
Cu autobuze și microbuze	49285,2	98,9	997779,5	90,9
Cu troleibuze	127507,3	94,1	400372,9	94,1
Aerian	359,2	95,9	489152,4	96,5

Servicii de comunicații folosință generală. Conform informației S.A. „Moldtelecom” la 1 octombrie 2009 numărul posturilor telefonice principale în rețeaua telefonică publică fixă a fost de 338,3 mii unități, din care 280,3 mii unități la domiciliu.

Numărul posturilor telefonice principale în rețeaua publică se prezintă astfel:

	Existent la 01.10.2009
Posturi telefonice principale în rețeaua publică din care, la domiciliu	338300 280309

Turism

Frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare

Structurile de cazare turistică colective în ianuarie-iunie 2009 au fost frecventate de 58,6 mii turiști sau cu 26,4 la sută mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent, constituind 60,6% din totalul pe țară.

Numărul de turiști sosiți în structurile de cazare turistică colective se prezintă în felul următor:

	Ianuarie-iunie 2009		Ianuarie-iunie 2009 în % față de ianuarie-iunie 2008	
	total, turiști	din care, nerezidenți	total, turiști	din care, nerezidenți
Total	58595	27000	73,6	84,4
<i>Hoteluri și structuri similare</i>	<i>42977</i>	<i>26500</i>	<i>77,6</i>	<i>83,6</i>
din care:				
Hoteluri și moteluri	34700	24639	83,6	86,3
Pensiuni turistice	2347	947	63,7	53,2
Cămine pentru vizitatori	5930	914	58,3	66,3
<i>Structuri de întremare</i>	<i>5116</i>	<i>1</i>	<i>91,9</i>	<i>50,0</i>
<i>Structuri de odihnă</i>	<i>10502</i>	<i>499</i>	<i>56,2</i>	<i>177,6</i>

Ponderi mai însemnate în numărul total al turiștilor străini cazați în structurile de cazare turistică colective le-au revenit turiștilor sosiți din România (6,0%), Ucraina (5,5%), Federația Rusă (5,0%), SUA (3,2%), Italia (3,1%), Turcia (2,7%).

Numărul de înnoptări ale turiștilor în structurile de cazare turistică colective, pe tipuri de structuri, se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2009		Ianuarie-iunie 2009 în % față de ianuarie-iunie 2008	
	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților
Total	257292	61957	81,6	70,0
<i>Hoteluri și structuri similare</i>	<i>129688</i>	<i>60351</i>	<i>77,2</i>	<i>68,9</i>
din care:				
Hoteluri și moteluri	64967	50712	75,0	73,6
Pensiuni turistice	9220	6566	51,5	44,7
Cămine pentru vizitatori	55501	3073	87,3	64,8
<i>Structuri de întremare</i>	<i>80483</i>	<i>27</i>	<i>97,9</i>	<i>65,9</i>
<i>Structuri de odihnă</i>	<i>47121</i>	<i>1579</i>	<i>72,5</i>	<i>de 2,0 ori</i>

În ianuarie-iunie 2009 în structurile de cazare turistică colective au fost înregistrate 257,3 mii înnoptări ale turiștilor, din care 195,3 mii înnoptări ale cetățenilor moldoveni (75,9% din total înnoptări) și 62,0 mii înnoptări – ale nerezidenților (24,1%).

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică colective în funcțiune la total structuri de cazare turistică colective, în ianuarie-iunie 2009, a constituit 32,8%, la structuri de întremare – 75,2%, la cămine pentru vizitatori – 50,7%, la structuri de odihnă – 29,3%, la hoteluri și structuri similare – 24,9%, la pensiuni turistice – 23,5%.

Durata medie a șederii pe total structuri de cazare, în ianuarie-iunie 2009 a fost de 5,4 zile, la structuri de întremare – 16,7 zile, cămine pentru vizitatori – 10,4 zile, structuri de odihnă – 5,5 zile, pensiuni turistice – 4,9 zile, hoteluri și structuri similare – 4,0 zile.

Turismul organizat de agențiile de turism și turoperatorii

În ianuarie-iunie 2009 agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 45,3 mii turiști și excursioniști.

Numărul de turiști și excursioniști străini care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor, în ianuarie-iunie 2009, s-a cifrat la 3422, din care 27,0% au sosit în scopuri de afaceri și profesionale, iar 71,8% - în scopuri de odihnă, recreere și agrement.

Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în perioada de raport, a totalizat 32,8 mii.

Numărul de turiști și turiști-zile, după scopul vizitelor, se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2009	
	turiști ¹	turiști-zile
Total	45282	289932
Turism receptor (primirea cetățenilor străini) - total	3422	8836
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	924	2912
odihnă, recreere și agrement	2457	5486
tratament	16	288
alte scopuri	25	150
Turism emițător (deplasarea cetățenilor moldoveni în străinătate) - total	32807	249007
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	210	1732
odihnă, recreere și agrement	32067	241035
tratament	402	5230
alte scopuri	128	1010
Turism intern (deplasarea cetățenilor moldoveni în interiorul țării, în scop turistic)	9053	32089

¹ Inclusiv excursioniști

Numărul turiștilor străini care au vizitat mun. Chișinău și turiștilor moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, structurat pe țări, se prezintă astfel:

	Turiști ¹ străini sosiți		Turiști ¹ moldoveni plecați	
	Ianuarie-iunie 2009	în % față de total	Ianuarie-iunie 2009	în % față de total
Total	3422	100,0	32807	100,0
din care:				
Austria	46	1,4	309	1,0
Bulgaria	135	4,0	8567	26,1
Elveția	469	13,7	95	0,3
Federația Rusă	86	2,5	227	0,7
Franța	150	4,4	113	0,4
Germania	20	0,6	256	0,8
Grecia	108	3,2	155	0,5

¹ Inclusiv excursioniști

	Turiști ¹ străini sosiți		Turiști ¹ moldoveni plecați	
	Ianuarie-iunie 2009	în % față de total	Ianuarie-iunie 2009	în % față de total
Italia	55	1,6	52	0,2
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	351	10,3	28	0,1
România	310	9,1	3288	10,0
S.U.A.	112	3,3	26	0,1
Turcia	464	13,6	14401	43,9
Ucraina	355	10,4	2699	8,2
Alte țări	761	x	2591	x

¹ Inclusiv excursioniști

Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, a fost de 9,6 ori mai mare comparativ cu numărul turiștilor și excursioniștilor străini sosiți în mun. Chișinău.

Comerțul cu amănuntul și serviciile cu plată prestate populației

În ianuarie-septembrie 2009 prin unitățile comerciale au fost vândute bunuri de consum în valoare de 7987,7 mil. lei, cu 5,0 la sută mai puțin față de ianuarie-septembrie 2008, ce constituie 55,5% din totalul pe țară.

Evoluția vânzărilor de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale

	Ianuarie-septembrie 2009		
	mil. lei	în % față de ianuarie- septembrie 2008	structura, %
Valoarea vânzărilor de mărfuri cu amănuntul - total			
din care:	7987,7	95,0	100,0
produse alimentare	2771,5	107,9	34,7
mărfuri nealimentare	5216,2	88,6	65,3

Au fost vândute produse alimentare în sumă de 2771,5 mil. lei, înregistrând o creștere de 7,9% față de perioada similară din anul precedent. Mărfuri nealimentare s-au vândut în valoare de 5216,2 mil. lei, cu 11,4 la sută mai puțin față de ianuarie-septembrie 2008.

Ponderea volumului vânzărilor de mărfuri nealimentare din totalul de vânzări a constituit în unitățile comerciale 65,3%.

Volumul de vânzări cu amănuntul, realizat de unitățile comerciale în luna septembrie 2009 a însumat 990,5 mil. lei, diminuând cu 4,6 la sută comparativ cu luna septembrie 2008.

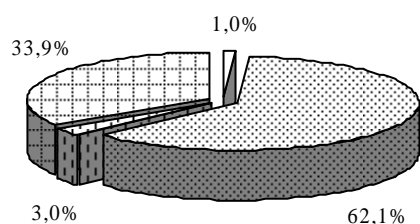
Vânzările de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale

	Ianuarie-septembrie 2009		
	mil. lei	în % față de ianuarie- septembrie 2008	structura, %
Total	7987,7	95,0	100,0
din care pe forme de proprietate:			
publică	65,2	77,0	0,8
privată	4739,4	90,8	59,3
mixtă (publică și privată), fără participare străină	244,4	96,7	3,1
străină și mixtă	2938,7	103,1	36,8
din care străină	1749,7	107,1	21,9
Din total pe sectoare:			
Botanica	1596,1	96,8	20,0
Buiucani	1343,1	94,4	16,8
Centru	2145,8	90,2	26,9
Ciocana	1359,2	111,6	17,0
Rîșcani	1543,5	88,9	19,3

Agenții economici cu formă de proprietate privată în ianuarie-septembrie 2009 au comercializat mărfuri cu amănuntul în sumă de 4739,4 mil. lei (59,3% din vânzările realizate de unitățile comerciale). Creșteri ale volumelor de vânzări s-au înregistrat la unitățile comerciale cu participarea capitalului străin cu 3,1%.

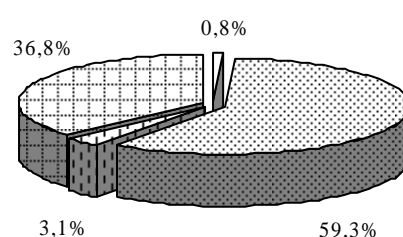
Structura vânzărilor de mărfuri cu amănuntul, pe forme de proprietate

Ianuarie-septembrie 2008

- Publică
- ▤ Privată
- ▨ Mixtă (publică și privată)
- ▩ A întreprinderilor mixte și străine

Ianuarie-septembrie 2009

Stocurile de mărfuri existente în unitățile comerciale la 1 octombrie 2009 s-au cifrat la 3083,6 mil. lei sau cu 10,6% mai mult față de 1 octombrie 2008.

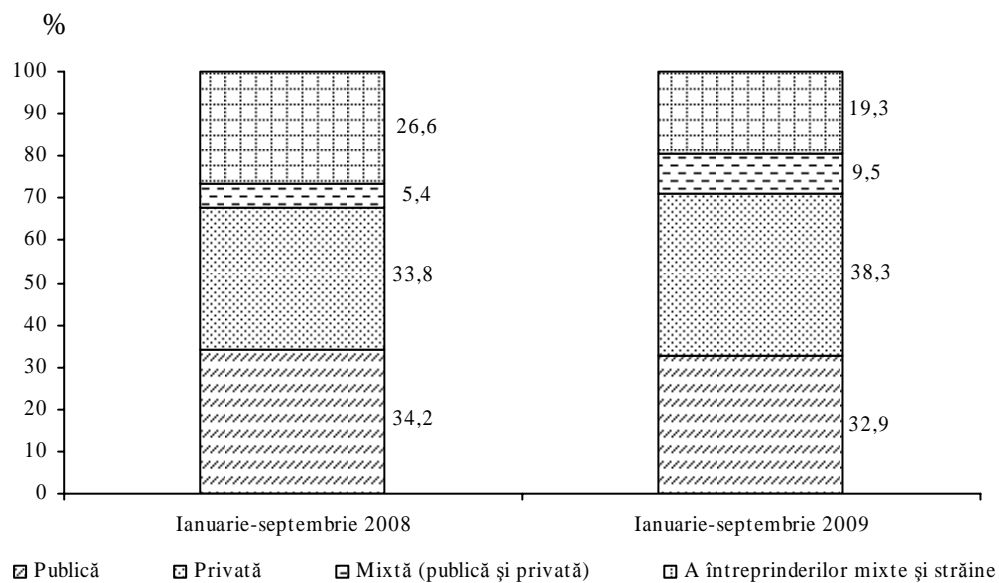
Volumul serviciilor cu plată prestate populației de către unitățile oficial înregistrate în ianuarie-septembrie 2009 s-a cifrat la 4462,3 mil. lei, micșorându-se cu 13,8 la sută față de perioada similară din anul precedent.

	Ianuarie-septembrie 2009		
	mil. lei	în % față de ianuarie-septembrie 2008	structura, %
Total	4462,3	86,2	100,0
din total pe forma de proprietate:			
publică	1467,7	82,9	32,9
privată	1707,9	97,5	38,3
mixtă (publică și privată),			
fără participare străină	424,3	153,0	9,5
străină și mixtă	862,4	62,6	19,3
din care străină	618,5	98,9	13,9
Din total pe sectoare:			
Botanica	805,9	62,3	18,1
Buiucani	408,5	81,4	9,1
Centru	1185,9	78,3	26,6
Ciocana	125,9	78,8	2,8
Rîșcani	1936,1	113,5	43,4

Ponderea volumului serviciilor cu plată prestate populației în mun. Chișinău a constituit 48,3% din volumul serviciilor cu plată prestate populației în țară.

Volumul serviciilor cu plată prestate populației în luna septembrie 2009 a însumat 568,9 mil. lei, diminuînd cu 6,8 la sută comparativ cu luna septembrie 2008.

*Structura serviciilor cu plată prestate populației,
pe forme de proprietate*

Asigurări

Veniturile din încasarea primelor de asigurare în ianuarie-iunie 2009 au însumat 368,6 mil. lei, (din care de la persoane fizice – 179,9 mil. lei). Din suma totală a veniturilor 165,4 mil. lei revine asigurărilor de răspundere civilă auto, asigurărilor de viață – 24,2 mil. lei, asigurărilor de incendiu și alte calamități naturale – 18,9 mil. lei, asigurărilor de accidente (inclusiv accidentele de muncă și bolile profesionale) – 15,7 mil. lei, asigurărilor de sănătate – 15,5 mil. lei și alte asigurări de bunuri – 14,9 mil. lei.

Plata despăgubirilor achitate de companiile de asigurare a constituit 135,2 mil. lei (din care de la persoane fizice – 68,7 mil. lei), reprezentând 36,7% din încasările primelor pentru ianuarie- martie 2009, inclusiv persoanelor fizice – 38,2%.

Încasarea primelor de asigurare și plata despăgubirilor

	Încasări din primele de asigurare		Plata despăgubirilor de asigurare	
	ianuarie-iunie 2009	structura, %	ianuarie-iunie 2009	structura, %
Total, mil. lei	368,6	100,0	135,2	100,0
Asigurări generale	344,4	93,4	128,0	94,7
din care:				
Asigurări de accidente (inclusiv accidentele de muncă și bolile profesionale)	15,7	4,3	2,4	1,8
Asigurări de incendiu și alte calamități naturale	18,9	5,1	8,0	5,9
Alte asigurări de bunuri	14,9	4,0	0,3	0,2
Asigurări de răspundere civilă auto	165,4	44,9	46,1	34,1
Asigurări de sănătate	15,5	4,2	4,3	3,2
Asigurări de viață	24,2	6,6	7,2	5,3

Din suma totală a plății despăgubirilor de asigurare 94,7% revine asigurărilor generale, din care 34,1% – asigurărilor de răspundere civilă auto.

Veniturile companiilor de asigurare în ianuarie-iunie 2009 au însumat 592,9 mil. lei, cheltuielile – 538,2 mil. lei, profitul până la impozitare fiind de 54,7 mil. lei.

Rezultatele financiare ale companiilor de asigurare

	Ianuarie-iunie 2009	Structura, %
Venituri - total	592,9	100,0
inclusiv:		
Activitatea operațională	531,0	89,6
din care:		
activitatea de asigurare	525,7	88,7
Activitatea de investiții	47,7	8,0
Activitatea financiară	14,2	2,4
Cheltuieli - total	538,2	100,0
inclusiv:		
Activitatea operațională	524,4	97,4
din care:		
activitatea de asigurare	409,5	76,1

mil. lei

	Ianuarie-iunie 2009	Structura, %
Activitatea de investiții	3,8	0,7
Activitatea financiară	10,0	1,9

Totodată, menționăm că 12 companii de asigurare în rezultatul activității lor au suportat pierderi în sumă de 8,2 mil. lei.

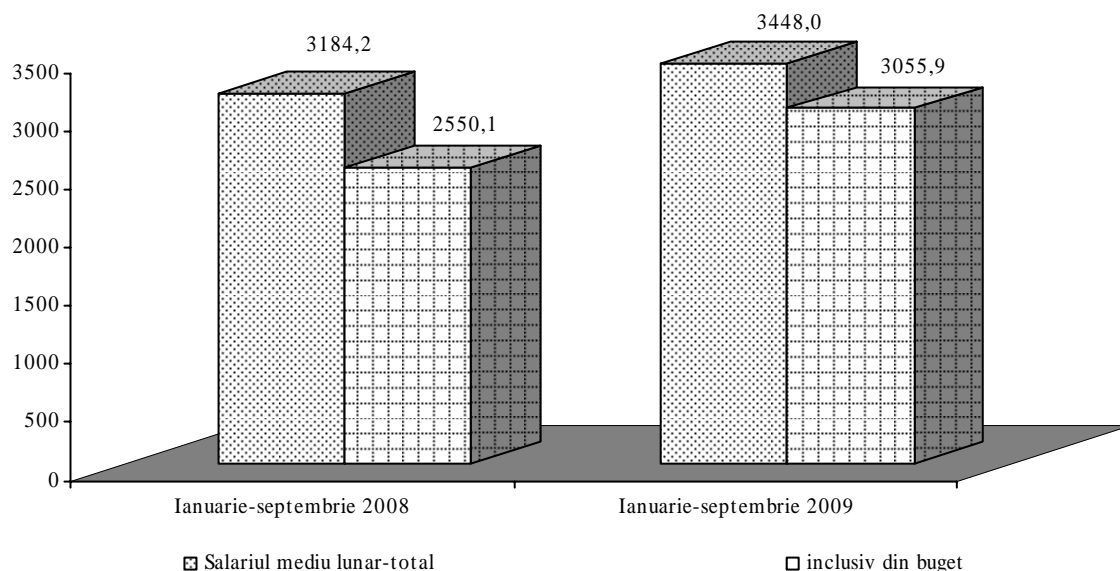
Remunerarea muncii

În ianuarie-septembrie 2009, salariul mediu lunar al unui angajat în economia municipiului Chișinău a fost de 3448,0 lei, în creștere cu 8,3% față de ianuarie-septembrie 2008 și cu 27,6% mai mare comparativ cu salariul mediu lunar pe țară, acesta fiind în mărime de 2701,5 lei.

Evoluția salariului mediu lunar al unui salariat

	Salariul mediu lunar al unui salariat, lei	În % față de: perioada similară a anului precedent
Ianuarie	3267,1	111,4
Februarie	3216,5	111,7
Martie	3373,7	109,6
Ianuarie-martie	3278,8	110,8
Aprilie	3550,6	109,1
Mai	3487,4	106,4
Iunie	3575,5	102,8
Ianuarie-iunie	3407,3	108,6
Iulie	3599,5	100,5
August	3553,5	105,1
Septembrie	3432,4	107,6
Ianuarie-septembrie	3448,0	108,3

În sectorul bugetar salariul mediu lunar a fost de 3055,9 lei, fiind cu 11,4% mai mic față de cel al unui salariat în economia municipiului.

Salariul mediu al unui angajat pentru luna septembrie 2009 a constituit 3432,4 lei, fiind în creștere față de luna septembrie 2008 cu 7,6%.

Salariul mediu lunar pe activități, în luna septembrie 2009

	Lei	În % față de:		În % față de salariul mediu pe municipiu în septembrie 2009
		septembrie 2008	august 2009	
Total	3432,4	107,6	96,6	100,0
inclusiv:				
Agricultură, economia vânatului și silvicultură	2607,8	113,4	98,7	76,0
Pescuitul, piscicultura	2082,6	110,7	90,4	60,7
Industria	3653,8	105,9	99,5	106,5
extractivă	4489,5	97,8	109,7	130,8
prelucrătoare	3259,1	102,8	97,4	95,0
energia electrică și termică, gaze și apă	5364,7	112,4	104,4	156,3
Construcții	3752,6	86,6	104,1	109,3
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	2781,7	99,4	94,5	81,0
Hoteluri și restaurante	2364,4	96,3	92,0	68,9
Transporturi și comunicații	4286,0	112,9	90,4	124,9
Activități financiare	5363,5	106,8	85,6	156,3
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	3656,7	105,8	100,1	106,5
Administrație publică	3519,0	113,0	91,8	102,5
Învățământ - total	2863,2	127,4	106,8	83,4
din care, profesori	3534,7	134,4	100,1	103,0
învățământ secundar tehnic și profesional - total	2752,8	113,1	94,4	80,2
din care, profesori	3238,3	121,4	88,6	94,3
învățământ superior - total	3371,1	134,4	107,7	98,2
din care, profesori	4154,3	138,8	103,3	121,0
Sănătate și asistența socială - total	3023,6	117,2	95,5	88,1
din care medici	4262,0	114,9	95,7	124,2
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	3064,9	116,0	111,2	89,3
activități recreative, culturale și sportive	2690,6	117,3	112,1	78,4

La 1 octombrie 2009 suma datoriilor totale de la începutul anului pentru remunerarea muncii angajaților la întreprinderile mari și medii și instituțiile publice a fost de 40,9 mil. lei, majorându-se cu 29,1 mil. lei față de restanțele înregistrate la 1 octombrie 2008. Sumele datorate se mențin la nivel ridicat în următoarele activități: transporturi și comunicații – 15,8 mil. lei, industria prelucrătoare – 8,8 mil. lei, construcții – 7,3 mil. lei, tranzacții imobiliare – 4,0 mil. lei.

Salariul mediu lunar al unui angajat din întreprinderile cu numărul de salariați de 50 și peste, în ianuarie-septembrie 2009, a constituit 3491,4 lei, cu 1,3% mai mare decât salariul mediu pe municipiu.

*Salariul mediu lunar al unui lucrător pe tipuri de activități economice
și forme de proprietate în ianuarie-septembrie 2009*

lei

	Total	din care, pe forme de proprietate:				
		publică	privată	mixtă (publică și privată), fără participare străină	străină	a întrep- rinderi- lor mixte
Total	3448,0	3458,1	2710,4	3896,3	5022,3	4523,1
inclusiv:						
Agricultură, economia vânatului și silvicultură	2419,2	2464,2	2378,5	-	2836,3	1857,7
Pescuitul, piscicultura	2082,1	-	2082,1	-	-	-
Industria	3609,6	4567,5	2986,4	3816,2	4500,1	3529,8
extractivă	3755,9	2905,3	3783,0	4274,1	-	-
prelucrătoare	3201,4	3854,4	2851,9	3785,9	2892,4	3312,9
energia electrică și termică, gaze și apă	5423,4	5168,0	5402,0	3935,1	7570,9	8475,9
Construcții	3421,6	4813,7	3329,1	3077,4	8306,2	2908,3
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocic- letelor, a bunurilor casnice și personale	2801,2	3252,3	2236,4	4180,5	4409,8	2976,5
Hoteluri și restaurante	2341,3	2665,4	1858,9	1448,1	3458,1	2653,6
Transporturi și comunicații	4265,6	4743,6	1791,8	3124,4	3135,9	10514,7
Activități financiare	6053,3	6935,8	5869,9	5878,0	6927,7	5818,4
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	3591,2	3622,0	2758,7	2033,1	7451,5	3273,4
Administrație publică	3742,3	3742,3	-	-	-	-
Învățământ	2759,2	2736,6	3106,6	-	-	2486,9
Sănătate și asistența socială	3122,7	3113,3	3479,7	-	-	2119,8
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2985,1	2816,3	3610,7	-	3441,1	2090,3
activități recreative, culturale și sportive	2672,6	2684,0	3140,2	-	2051,6	2072,3

Forța de muncă și șomajul

În ianuarie-septembrie 2009 numărul mediu scriptic al angajaților în unitățile economice cu numărul scriptic mediu al personalului de 20 salariați și peste, inclusiv în întreprinderile cu investiții străine și instituțiile publice a constituit 259,2 mii persoane.

Numărul scriptic mediu al salariaților

	persoane			
	Ianuarie-septembrie 2009		Structura, %	
	total	inclusiv buget	total	inclusiv buget
TOTAL	259209	62885	100,0	100,0
Agricultură, economia vînatului și silvicultura	4078	544	1,6	0,9
Pescuitul, piscicultura	24	-	0,0	-
Industria extractivă	745	-	0,3	-
Industria prelucrătoare	41540	-	16,0	-
Energie electrică și termică, gaze și apă	8282	-	3,2	-
Construcții	11744	-	4,5	-
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	34372	23	13,3	0,0
Hoteluri și restaurante	5851	-	2,3	-
Transporturi și comunicații	25367	68	9,8	0,1
Activități financiare	11786	-	4,5	-
Tranzacții imobiliare	26118	4937	10,1	7,9
Administrație publică	20886	20692	8,1	32,9
Învățămînt	33891	30471	13,1	48,5
Învățămînt secundar profesional	3188	2880	1,2	4,6
Învățămînt superior	11922	10646	4,6	16,9
Sănătate și asistență socială	23347	3299	9,0	5,2
Alte activități	11178	2851	4,3	4,5
din care activități recreative, culturale, sportive	8207	2810	3,2	4,5

Numărul mediu scriptic al angajaților din întreprinderile și instituțiile mari și medii cu numărul mediu al salariaților de 50 și peste constituie 225,8 mii angajați (87,1% din total), din care în: industria prelucrătoare 35,3 mii persoane (15,6%), învățămînt – 32,7 mii persoane (14,5%), sănătate și asistență socială – 22,5 mii persoane (10,0%), transport – 23,1 mii persoane (10,2%), tranzacții imobiliare – 20,9 mii persoane (9,3%).

În total pe municipiu au fost create 14550 locuri noi de muncă, cu 6979 (32,4%) mai puțin față de ianuarie-septembrie 2008. În domeniul comerțului s-au creat 3183 locuri, tranzacțiilor imobiliare – 2507 locuri, în industria prelucrătoare – 1650 locuri, în transporturi și comunicații – 1570 locuri, în construcții – 1172 locuri, sănătate și asistență socială – 609 locuri, etc.

Totodată, au fost disponibilizate 56,9 mii persoane, din care din inițiativă proprie 50,2 mii persoane și prin reduceri 1,7 mii persoane. În afară de aceasta, 8,4 mii salariați s-au aflat în concedii forțate (din inițiativa administrației) pe perioada de 355,9 mii zile-om, de 2,2 ori mai mult față de perioada similară din anul trecut.

Durata medie a concediilor eliberate din inițiativa administrației a constituit 42,4 zile lucrătoare pentru un salariat, în ianuarie-septembrie 2008 acest indice a constituit 20,7 zile. În afară de concediile forțate o parte a personalului activează cu program zilnic sau săptămînal redus. Numărul acestora pe municipiul Chișinău a constituit 15,6 mii angajați, din care în transporturi și comunicații – 4,1 mii angajați sau 26,3% din total, industria prelucrătoare – 3,2 mii angajați sau 20,5% din total, comerț – 2,7 mii angajați sau 17,3% din total.

Șomajul: Conform datelor prezentate de către Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă din municipiul Chișinău, în ianuarie-septembrie 2009, numărul șomerilor oficial înregistrați de la începutul anului, inclusiv cei aflați la evidență la 01.01.2009 a constituit 10876 persoane, majorându-se față de ianuarie-septembrie 2008 cu 75,1%. Din numărul total de șomeri, femeile au constituit 6041 persoane (55,6%).

La finele lunii septembrie 2009 numărul șomerilor a constituit 4673, de 2,1 ori mai mult comparativ cu perioada corespunzătoare din anul precedent.

În ianuarie-septembrie 2009 au fost plasați în câmpul muncii 1938 șomeri, din care 1084 femei (55,9%). Numărul șomerilor plasați în câmpul muncii s-a majorat cu 333 persoane sau cu 20,8% comparativ cu ianuarie-septembrie 2008.

Structura șomerilor înregistrați de la începutul anului conform nivelului de studii este următoarea: cu studii primare – 12 persoane (0,1%), cu studii gimnaziale – 1204 persoane (14,7%), cu studii liceale și medii de cultură generală – 2273 persoane (27,8%), cu studii secundare profesionale – 1386 persoane (16,9%), cu studii medii de specialitate – 1029 persoane (12,6%), cu studii superioare – 2281 persoane (27,9%).

Conform vârstei, șomerii de pînă la 29 ani constituiau 35,5% (2907 șomeri), de 1,8 ori mai mult față de ianuarie-septembrie 2008. În vîrsta de 30-49 ani au fost înregistrați 3256 șomeri (39,8%), 50-65 ani – 2022 șomeri (24,7%).

Numărul șomerilor înmatriculați la cursuri de pregătire profesională de la începutul anului s-a cifrat la 674 persoane, urmau pregătirea profesională la 01.01.2009 – 412 persoane. De la începutul anului au absolvit cursurile de formare profesională 773 șomeri din care au fost încadrați în muncă 346 persoane.

În ianuarie-septembrie 2009 numărul șomerilor înregistrați s-a majorat de 1,9 ori (8185 șomeri), iar numărul locurilor vacante la finele lunii septembrie a fost de 1069, micșorîndu-se cu 84,0 la sută.

Situația demografică

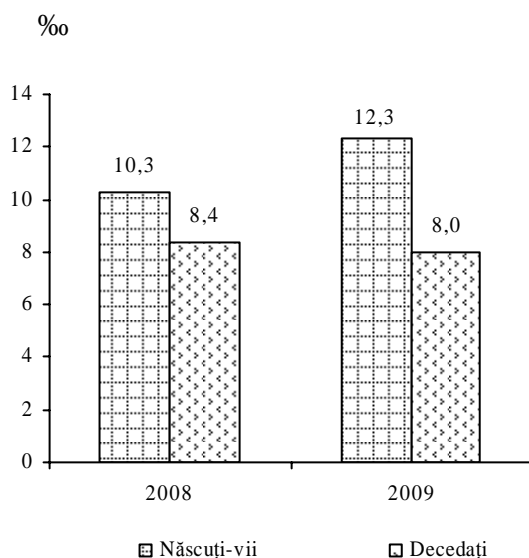
Evoluția proceselor demografice în ianuarie-septembrie 2009 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației municipiului Chișinău:

	Ianuarie-septembrie		Ianuarie-septembrie 2009 în % față de ianuarie-septembrie 2008
	2008	2009 ¹	
Născuți-vii, persoane	5757	7247	125,9
Decedați, persoane	4687	4713	100,6
din care, copii sub 1 an	58	106	182,8
Sporul natural	1070	2534	de 2,4 ori
Numărul căsătoriilor	5068	5129	101,2
Numărul divorțurilor	2239	2222	99,2

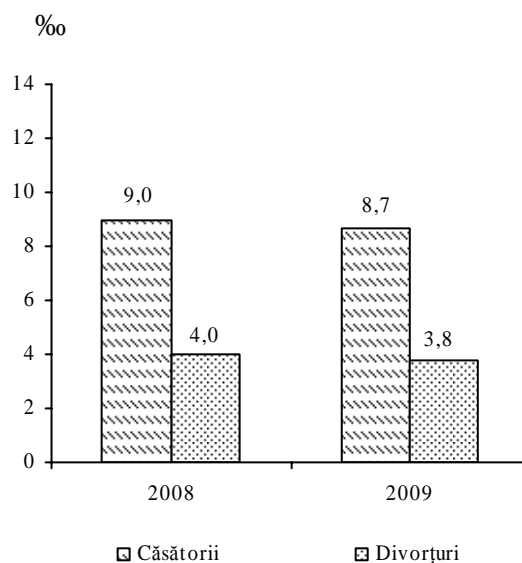
¹ Date preliminare

Conform datelor preliminare, în ianuarie-septembrie 2009, în municipiu au fost înregistrați 7247 născuți-vii, cu 25,9% mai mult comparativ cu perioada similară din anul precedent, rata natalității constituind 12,3 născuți-vii la 1000 locuitori.

*Născuți-vii și decedați la 1000 locuitori
în ianuarie-septembrie*

*Căsătorii și divorțuri la 1000 locuitori
în ianuarie-septembrie*

Numărul persoanelor decedate a fost de 4713, cu 0,6% mai mult comparativ cu ianuarie-septembrie 2008, constituind 8,0 decedați la 1000 locuitori. Mortalitatea infantilă s-a majorat cu 82,8% față de aceeași perioadă a anului trecut, numărul copiilor decedați în vîrstă sub un an fiind de 106.

În ianuarie-septembrie 2009 la Oficiile de Stare Civilă ale municipiului au fost înregistrate 5129 căsătorii, numărul acestora majorîndu-se cu 61 (1,2 %) în comparație cu ianuarie-septembrie 2008, rata nupțialității constituind 8,7 căsătorii la 1000 locuitori. Numărul divorțurilor oficial înregistrate a fost de 2222 – cu 0,8 la sută mai puțin față de perioada corespunzătoare din anul trecut, revenind în medie 3,8 divorțuri la 1000 locuitori. În ianuarie-septembrie 2009 la fiecare 100 căsătorii au revenit 43,3 divorțuri.

Infracțiuni

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-septembrie 2009, numărul infracțiunilor înregistrate s-a micșorat cu 691 cazuri, în comparație cu ianuarie-septembrie 2008. Infracțiunile comise pe teritoriul municipiului Chișinău constituie 30,7% din numărul total de infracțiuni săvârșite pe teritoriul țării. Numărul infracțiunilor înregistrate la 10 mii locuitori a constituit 70,2 crime.

Tipurile de infracțiuni înregistrate

	Ianuarie-septembrie 2008	Ianuarie-septembrie 2009	Ianuarie-septembrie 2009 în % față de ianuarie-septembrie 2008	Structura, %
Infracțiuni înregistrate - total	6166	5475	88,8	100,0
din care:				
omori	27	37	137,0	0,7
violuri	39	21	53,9	0,4
tîlhării	39	54	138,5	1,0
jafuri	329	379	115,2	6,9
furturi	2465	1905	77,3	34,8
huliganism	126	92	73,0	1,7
infracțiuni legate de droguri	578	549	95,0	10,0

Numărul total de infracțiuni în perioada de raport s-a micșorat cu 11,2% în comparație cu perioada similară din anul precedent. Se menține în creștere numărul tîlhăriilor (38,5%), jafurilor (15,2%) și cel al omorurilor (37,0%). Totodată s-au micșorat numărul violurilor cu 46,1%, cazurilor de huliganism cu 27,0%, furturilor cu 22,7%, și numărul infracțiunilor legate de droguri cu 5,0% față de ianuarie-septembrie 2008.

Cele mai răspîndite delapidări rămîn a fi furturile averii personale și de stat - în ianuarie-septembrie 2009 au fost înregistrate 1905 cazuri, ponderea acestora în totalul crimelor înregistrate fiind de 34,8%.

Numărul infracțiunilor înregistrate în sectoarele municipiului

	Ianuarie-septembrie 2008	Ianuarie-septembrie 2009	Ianuarie-septembrie 2009 în % față de ianuarie-septembrie 2008
Botanica	1216	982	80,8
Buiucani	1365	1082	79,3
Centru	1165	1123	96,4
Ciocana	974	946	97,1
Rîșcani	1337	1267	94,8

În ianuarie-septembrie 2009 au fost înregistrate 3003 persoane care au comis crime, cu 7,8 la sută mai mult față de perioada similară din anul precedent.

Numărul persoanelor relevate care au comis crime

	Ianuarie- septembrie 2008	Ianuarie- septembrie 2009	Ianuarie-septembrie 2009 în % față de ianuarie-septembrie 2008
Total	2787	3003	107,8
din care:			
femei	308	365	118,5
minori	383	304	79,4
persoane în vîrstă aptă de muncă, dar fără ocupație	2426	2656	109,5
în grup	384	304	79,2
în stare de ebrietate	27	13	48,2
au săvîrșit crime pentru prima dată	3124	2885	92,4
anterior au comis crime	387	118	30,5

Rămîne în creștere ponderea persoanelor care au comis crime pentru prima dată și cea a persoanelor în vîrstă aptă de muncă, dar fără ocupație.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale ale Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-septembrie 2009 pe teritoriul municipiului Chișinău s-au înregistrat 441 incendii, care au pricinuit economiei municipiului pierderi în sumă de 4,8 mil. lei. Ca urmare a acestor incendii au decedat 21 persoane. Numărul incendiilor comparativ cu ianuarie-septembrie 2008 s-a majorat cu 22,5% la sută.

Janeta Savva,
Șeful Direcției Generale

Precizări metodologice

Totalizarea informației se efectuează conform adresei juridice a agenților economici.

Industrie

Valoarea producției industriale în prețuri curente include:

- valoarea producției fabricate de întreprinderile cu genul principal de activitate industrie, cuprinse în cercetare statistică lunară, care asigură în jurul la 80% din volumul anual de producție;
- valoarea producției fabricate de către întreprinderile mici și unitățile industriale secundare ale întreprinderilor cu genul principal de activitate altul decât industria, cuprinse în cercetare statistică anuală (calculată estimativ);
- valoarea producției întreprinderilor individuale, care nu sunt supuse cercetărilor statistice (calculată estimativ);

Indicele volumului de producție în procente față de perioada corespunzătoare a anului precedent se calculează reieșind din volumul producției în prețuri comparabile (prețuri medii ale anului precedent).

Agricultură

Producția agricolă în expresie valorică este evaluată în prețuri curente, precum și în prețurile anului 2005 – pentru comparabilitate la calcularea indicatorilor relativi, și este determinată ca suma producției vegetale și animale.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei culturilor agricole. În expresie valorică, la valoarea recoltei se adaugă sporirea (sau se scad pierderile) valorii producției neterminate în fitotehnie pe an, precum și valoarea cheltuielilor pentru înființarea și întreținerea plantațiilor multianuale până la intrarea pe rod.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prășilei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

Investiții în capital fix

Investițiile în capital fix reprezintă totalitatea cheltuielilor îndreptate la crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altele în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală.

La investiții în capital fix se referă cheltuielile pentru lucrările de construcții de toate tipurile, cheltuielile pentru montarea utilajelor, pentru achiziționarea utilajului care necesită și nu necesită montaj, prevăzut în devizele pentru construcții; pentru procurarea uneltelor de producție și a inventarului gospodăresc, incluse în devizele cheltuielilor pentru construcții; pentru achiziționarea mașinilor și utilajelor care nu intră în devizele pentru construcție; pentru alte lucrări și cheltuieli capitale.

Transporturi

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri, adică deplasarea unei tone de marfă la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați exprimă numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuități de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri, adică deplasarea unui pasager la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.

Mărfuri și pasageri transportați, parcursul mărfurilor și pasagerilor se determină în baza datelor centralizate și prezentate de către Administrația de Stat a Aviației Civile a Republicii Moldova, precum și datelor rapoartelor statistice centralizate vizînd transportul auto și troleibuzele.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul auto** cuprinde datele centralizate ale cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cît și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

Pasagerii transportați și parcursul pasagerilor cu autobuze (inclusiv microbuze) – calculați în baza rapoartelor statistice primite de la persoane juridice și fizice, care efectuează transportări de pasageri cu transportul public.

Comunicații

Indicatorii privind prestațiile și mijloacele de comunicații vizează întreprinderile de stat și societatea pe acțiuni care activează în acest domeniu.

Turism

Datele privind capacitatea și frecventarea structurilor de cazare turistică colective provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Datele pentru activitatea turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici titulari de licențe de turism.

Prin **structură de cazare turistică** se înțelege orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune (exprimată în locuri-zile) reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către structurile de cazare turistică colective, ținînd cont de numărul de zile în care acestea sînt deschise în perioada de raport, adică zilele în care a fost posibilă cazarea turiștilor.

Numărul de turiști cazați în structurile de cazare turistică colective cuprinde toate persoanele (cetățeni moldoveni și străini), care se deplasează într-un loc, altul decît acela în care își au reședința, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și petrec cel puțin o noapte într-o structură de cazare turistică colectivă în locul vizitat, scopul principal al vizitei fiind altul decît acela de a desfășura o activitate remunerată în locul vizitat.

Înnoptarea reprezintă fiecare noapte pentru care o persoană este înregistrată într-o structură de cazare turistică colectivă, indiferent dacă fizic este prezentă sau nu în cameră.

Indicii de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune se calculează prin raportarea numărului de înnoptări realizate la capacitatea de cazare turistică în funcțiune din perioada respectivă.

Turismul intern reflectă serviciile turistice prestate în locurile turistice din țară și vîndute de către titularii de licențe cetățenilor moldoveni.

Comerț cu amănuntul și servicii cu plată prestate populației

În **volumul total de vânzări cu amănuntul** se includ vânzările de mărfuri prin rețeaua de comerț cu amănuntul (inclusiv repararea autovehiculelor, obiectelor de uz casnic și personale).

Evidența vânzărilor de mărfuri cu amănuntul se ține în prețuri curente, iar indicii care caracterizează evoluția acestora în diferite perioade de timp se calculează în prețuri comparabile.

În **volumul total de servicii cu plată** se includ încasările obținute de agenții economici și persoanele fizice (antreprenorii particulari) în urma prestării de către aceștia a serviciilor cu plată populației.

Evidența serviciilor cu plată prestate populației se ține în prețuri curente, iar indicii care caracterizează evoluția acestora în diferite perioade de timp se calculează în prețuri comparabile.

Situația socială

Salariu nominal – plăți brute în bani sau în natură acordate salariaților de obicei peste intervale regulate de timp pentru timpul lucrat sau lucrul efectuat. În salariu se includ deasemenea plățile pentru timpul nelucrat, primele anuale, sezoniere sau alte prime acordate neregulat.

Salariul mediu lunar nominal al unui lucrător din economie – raportul între fondul de salarii (calculat pînă la careva rețineri) și numărul mediu de salariați luat ca bază la calcularea salariului mediu.

Salariu real – puterea de cumpărare a salariului nominal.

Indicele salariului real – raportul dintre indicele salariului mediu nominal și indicele prețurilor de consum.

Șomeri înregistrați – persoane apte de muncă, în vîrstă aptă de muncă, care nu au un loc de muncă, un alt venit legal și sînt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă ca persoane în căutare de lucru și care dau dovadă că doresc să se încadreze în muncă.

Numărul populației pentru anii intercenzitari se determină în baza rezultatelor ultimului recensămînt și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie dintre data recensămîntului și anul de referință. Totodată se ia în considerație și schimbarea numărului populației în rezultatul reorganizării teritorial-administrative.

Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sînt actele stării civile și buletinele statistice despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sînt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți, decedați, căsătoriți și divorțați din perioada de referință, adus la expresia anuală cu ajutorul coeficientului de timp și numărul mediu anual al populației stabile din aceeași perioadă. Se calculează în promile.

Criminalitatea – fenomen social-juridic, care include infracțiunea săvîrșită pe un anumit teritoriu și pe parcursul unei perioade anumite de timp.

Infracțiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.